

AVOIN PÄIVÄKOTI MAAHANMUUTTAJAVANHEMPIEN
VANHEMMUUDEN TUKIJANA

Agnesa Dumani c27623

Opinnäytetyö, syksy 2017

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak, Helsinki

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK)+

Lastentarhanopettajan kelpoisuus

27.11.2017

TIIVISTELMÄ

Dumani, Agnesa. Avoin päiväkotitoiminta maahanmuuttajavanhempien vanhemmuuden tukijana. Helsinki, syyskuu 2017, 41s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Helsingin toimipaikka, sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK) + lastentarhanopettaja.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, tukeeko avoin päiväkotitoiminta tarpeeksi maahanmuuttajataustaisten vanhempien vanhemmuutta ja lasten kasvun tukemista, sekä maahanmuuttajataustaisen perheen hyvinvointia. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä pääkaupunkiseudulla sijaitsevan avoimen päiväkodin kanssa.

Tutkimuksessa hyödynnettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusotetta. Tutkimuksessa käytettiin aineiston keruumenetelmänä teemahaastattelua. Aineisto kerättiin ryhmähaastatteluina. Tutkimuksessa haastateltiin yhteistyötahon asiakaina olevia maahanmuuttajataustaisia vanhempia. Ryhmähaastatteluja toteutettiin kaksi, joissa haastateltiin yhteensä yhdeksän vanhempaa.

Tutkimustulokset osoittavat avoimen päiväkodin toiminnan tukevan maahanmuuttajataustaisten vanhempien vanhemmuutta ja lasten kasvun tukemista. Haastatteluaineistosta merkittävimpinä seikkoina nousi avoimen päiväkodin tarjoama mahdollisuus suomen kielen kursseille, lasten mahdollisuus leikkiin ja vuorovaikutukseen, sekä vertaistuki. Tutkimustulokset osoittavat avoimen päiväkodin toiminnan vaikuttaneen perheen hyvinvointiin positiivisesti.

AVAINSANAT:

Maahanmuuttajaperhe, avoin päiväkotitoiminta, vanhemmuus, lapsiperheen hyvinvointi

ABSTRACT

Dumani, Agnesa. An open day care as a supporter for immigrant parents' parenthood. Autumn 2017, 41p., 2 appendices. Language: Finnish. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services. Degree: Bachelor of Social Services + kindergarten teacher.

The aim of this thesis was to find out whether the open day care activities supports enough in immigrant parents' parenthood, children's growth and the well-being of the immigrant family. The thesis was carried out in cooperation with one open day care that is located in the metropolitan area.

The research method of the study is a qualitative research. Theme interview was used as a method and material was collected in two group interviews. Interviewees were parents with immigrant backgrounds. There were two group interviews and nine interviewees. All interviewees were customers of the open day care.

The result of the study was that the open day care supports parenting of parents with immigrant backgrounds and the children's growth. The most important observations of the research material were the language teaching that the open day care provide and the children's possibility to play and interact with the others and peer support for the parents. Results of the study indicate that the open day care activities have a positive effect on to the family's well-being.

KEYWORDS: Immigrant family, open day care, the welfare of families with children, parenthood

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 AVOIN VARHAISKASVATUSTOIMINTA.....	8
2.1 Varhaiskasvatus	8
2.2 Avoin päiväkotitoiminta.....	8
3 MAAHANMUUTTAJATAUSTAISEN LAPSIPERHEEN HYVINVOINTI.....	10
3.1 Lapsiperheen hyvinvointi	10
3.2 Maahanmuuttajataustaisen lapsiperheen hyvinvoinnin tukeminen.....	10
4 VANHEMMUUDEN JA LASTEN KASVUN TUKEMINEN	13
4.1 Vanhemmuuden tukeminen.....	13
4.2 Lasten kasvun tukeminen.....	14
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	16
5.1 Tutkimuksen tausta ja tavoitteet	16
5.2 Tutkimusympäristö	16
5.3 Tutkimusmenetelmät	17
6 TUTKIMUSPROSESSI	19
7 TUTKIMUSTULOSTEN YHTEENVETO	22
7.1 Kokemuksia avoimen päiväkodin toiminnasta	22
7.2 Haastateltavien kokemuksia vanhemmuudesta	24
7.3 Avoimen päiväkodin toiminta vanhemmuuden tukijana	25
7.4 Sosiaalinen verkosto perheen hyvinvoinnin tukijana	25
7.5 Avoimen päiväkodin toiminta perheen hyvinvoinnin tukijana.....	26
7.6 Vanhempien palaute	27
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	28
9 POHDINTA	32
9.1 Ammatillinen kasvu	33

9.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	33
---	----

LIITEET

Liite 1. Tutkimuslupa.

Liite 2. Teemahaastattelun runko.

1 JOHDANTO

Muutto uuteen maahan tuo mukanaan haasteita. Maahanmuuttoon liittyy usein kulttuurishokiksi kutsuttu prosessi, joka voi esiintyä psyykkisenä ja fyysisenä oireiluna. Vanhempien vanhemmuus saattaa silloin kärsiä, koska voimavarat eivät riitä sen huolehtimiseen. (Roos 2009, 132.) Uuteen maahan muuttaessa maahanmuuttajavanhemmat kohtaavat erilaisia kasvatuseriaatteita ja näkemyksiä vanhemmuudesta. Vanhemmillä voi esiintyä epävarmuutta vanhemmuuteen liittyvissä kysymyksissä ja he voivat tarvita tukea ammattilaisilta. (Halme & Vataja 2011, 59.) Maahanmuuton lisäksi perheellä saattaa olla muita haasteita ja tuentarpeita, joita ammattilaisten tulisi ottaa huomioon tuettaessa perhettä. (Alitolppa-Niitamo & Säävälä 2013, 10.) Jokaisen perheen voimavaroja ovat perheenjäsenten fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen hyvinvointi. (Karling ym 2009, 15.)

Vanhemmuus on koko elämän pituinen tehtävä. Vanhemmat saattavat usein pohtia omaa vanhemmuutta elämän erilaisissa tilanteissa. Jokaisen vanhemman tulisikin tiedostaa, että täydellistä vanhemmuutta ei ole olemassa. Vanhemmuudessa on tärkeää osata ja uskaltaa pyytää apua, eikä avun pyytämistä tulisi hävetä. (Järvinen, Laine & Hellman-Suominen 2009, 15.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuoda esiin kotihoidontukea saavien maahanmuuttajaperheiden ääni, koska lapsia kotona hoitavat vanhemmat saattavat jäädä helposti yhteiskunnallisen keskustelun ulkopuolelle. Valitsin maahanmuuttajataustaisten vanhempien näkökulman, koska yhteistyötahonani toimivassa avoimessa päiväkodissa valtaosa vanhemmista oli maahanmuuttajataustaisia.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, tukeeko avoin päiväkotitoiminta tarpeeksi maahanmuuttajataustaisten vanhempien vanhemmuutta ja lastenkasvun tukemista, sekä maahanmuuttajataustaisen perheen hyvinvointia. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä pääkaupunkiseudulla sijaitsevan avoimen päiväkodin kanssa.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys rakentuu avoimen varhaiskasvatuksen, varhaiskasvatuksen, avoimen päiväkodin, vanhemmuuden, lasten kasvun tukemisen ja maahanmuuttajataustaisen lapsiperheen hyvinvoinnin määrittelyllä. Opinnäytetyössäni kerron tutkimuksen toteutuksesta, tutkimusprosessista, tutkimusympäristöstä, tutkimusmenetelmästä ja tutkimustuloksista. Viimeisessä vaiheessa esittelen omat johtopäätökset, pohdinnat ja tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä.

2 AVOIN VARHAISKASVATUSTOIMINTA

2.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista, toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää lapsen kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Varhaiskasvatusta järjestettävässä toiminnassa tulee painottua erityisesti pedagogiikka. Jokaisella lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta ennen kouluikää. Vanhemmat päättävät lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2017.) Varhaiskasvatusta lapsille tulisi tarjota myös avoimissa varhaiskasvatuspalveluissa, koska sen ydin ja tavoitteet ovat varhaiskasvatuksessa (Alila & Portell 2008, 3, 69).

Kotihoidontuen piirissä olevat perheet voivat käyttää avoimia varhaiskasvatuspalveluita, joita ovat avoimet päiväkodit ja asukaspuistot. Avoimet varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille ilmaisia, eivätkä ne vaadi erillistä ilmoittautumista. Muita lapsiperheiden käytettävissä olevia avoimiin varhaiskasvatuksen palveluihin kuuluvia ovat varhaiskasvatuskerhot, lastenhoitopalvelu ja osapäivätoiminta. (Sivistystoimi 2016, 6.)

2.2 Avoin päiväkotitoiminta

Avoimen päiväkodin toiminta on suunnattu alle kouluikäisten lasten perheille. Avoimen päiväkodin toiminnan tavoitteena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä vanhemmuutta. Vanhemmat voivat kysyä ja saada tukea lapsen kasvatukseen, kehitykseen ja lapsiperheen arkeen liittyvissä asioissa kasvatusalan henkilökunnalta. (Vantaan kaupunki 2016.)

Avoimen päiväkodin toiminnan tarkoituksena on antaa mahdollisuutta vuorovaikutukseen muiden lapsiperheiden kanssa ja näin vanhempien toisilleen antamaa vertaistukea (Alila & Portell 2008, 76). Perheiden hyvinvoinnin lisääminen on yksi

avoimen varhaiskasvatuksen tavoitteita. Toiminnalla pyritään ennaltaehkäisemään ongelmien syntymistä perheissä. (Eurochild 2012, 5).

Toiminta kohdistuu lapsille ja aikuisille niin, että vanhemmat huolehtivat lapsistaan yhdessä hoitajien kanssa, päävastuu lapsen hoidosta on vanhemmalla. Avoimen päiväkodin toiminnassa on vapaata yhdessäoloa ja leikkimistä, jonka yhteydessä on erilaisia aiheita. Toiminta voi sisältää esimerkiksi taito- ja taideaiheita, musiikkia, liikuntaa ja retkiä. (Vantaan kaupunki 2016.)

3 MAAHANMUUTTAJATAUSTAISEN LAPSIPERHEEN HYVINVOINTI

3.1 Lapsiperheen hyvinvointi

Lapsiperheen hyvinvointi muodostuu useammasta tekijästä. Yleisesti hyvinvoinnin katsotaan koostuvan terveydestä, materiaalisesta ja koetusta hyvinvoinnista. Materiaalisella hyvinvoinnilla tarkoitetaan aineellisia elinolosuhteita ja taloudellista toimeentuloa. Koettu hyvinvointi taas koostuu terveydentilasta ja siitä, kuinka tyytyväinen ihminen on omaan elämäänsä. (Lammi- Taskula & Karvonen 2014, 13.) Lapsiperheen hyvinvointi katsotaan rakentuvan myös perheen arkea ohjaavien arvojen varaan, johon liittyy perheenjäsenten eri kehitysvaiheet. Eri kehitysvaiheet koostuvat perheen koosta, ikärakenteesta ja perheenjäsenten jatkuvasti muuttuvista rooleista (Karling ym. 2009, 15.)

Perheen voimavaroja ovat perheenjäsenten fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi. Voimavaratekijät voidaan jakaa kahteen ryhmään sisäisiin ja ulkoiisiin voimavaroihin. Sisäisillä voimavaroilla tarkoitetaan voimavaroja jotka muodostuvat tiedosta, luottamuksesta, selviytymiskeinoista ja elämönhallinnan tunteesta. Sisäisien voimavarojen perusta on perheen yhteenkuuluvuuden tunteessa ja perheenjäsenten toisilleen antamasta tuesta. Ulkoisilla voimavaroilla tarkoitetaan esimerkiksi epävirallisia ja virallisia sosiaalisia verkostoita, joista perhe voi saada emotionaalista tukea elämässään. (Karling ym 2009, 15.)

3.2 Maahanmuuttajataustaisen lapsiperheen hyvinvoinnin tukeminen

Maahanmuuttajilla on selvästi vähemmän turvaverkkoja Suomessa kantaväestöön kuuluvilla. (Mäkisalo-Ropponen 2012, 24.). Tutkimustietoa, jotka koskevat somali-, kurdi- ja vietnamlaisia taustaisia perheitä käsittelevissä tutkimuksissa on todettu, että heidän perheenhyvinvointia kuormittavia tekijöitä ovat Suomessa sosiaalisen tukiverkoston puute, huoli omaisista kotimaassa, perheen yhdistämi-

sen haasteet, traumaattiset kokemukset kotimaassa tai lähtömaassa, sekä syrjäytymiskokemukset. Suomessa nämä ovat vaikuttaneet heidän vanhemmuuteensa heikentävästi. (Castaneda, Koponen, Koskinen, Rask 2012, 272–275.)

Lapsiperheissä aikuisten pyrkiessä kotoutumaan heidän vanhemmuutensa voi jäädä taka-alalle, koska kotoutuminen itsessään vie paljon voimavaroja. Tähän perheiden kanssa toimivat ammattilaiset tarvitsevat tietämystä, jotta lapsiperheitä voidaan tukea parhaalla mahdollisella tavalla. (Roos 2009, 132.) Muita vanhemmuutta heikentäviä tekijöitä ovat eritahtinen kotoutuminen perheessä. Eritahtisessa kotoutumisella tarkoitetaan sitä, kun perheessä muuttuu vuorovaikutus- ja valtasuhteet. Eritahtista kotoutumista voi tapahtua, kun lapset menevät päivähoidon ja kouluun, ja pääsevät näin valtakulttuurin vaikutuspiiriin ja oppivat kieltä nopeammin kuin vanhempansa, jotka saattavat jäädä kotiin ja yhteiskunnan ja valtakulttuurin ulkopuolelle pitkäksi ajaksi. (Alitolppa- Niitamo 2013, 46.)

Eritahtisessa kotoutumisessa lapset oppivat kieltä ja yhteiskunnan toimintaperiaatteita nopeammin kuin vanhemmat, jolloin vanhempien ja lasten roolit saattavat vaihtua. Roolien vaihtuessa lapset joutuvat ottamaan liikaa vastuuta aikuisten asioista ja joutua ohjailemaan vanhempia arkipäivän tilanteissa. Tämän seurauksena vanhemmat menettävät auktoriteettinsa ja vanhemmuutensa, jolloin samaan aikaan lapset voivat menettää lapsuutensa ottaessaan liikaa vastuuta aikuisten asioista ja näin koko perheen hyvinvointi saattaa kärsiä. (Alitolppa- Niitamo 2013, 46.)

Maahanmuuttajien työttömyys on suurempi kuin kantaväestöön kuuluvilla, joka heijastuu myös lapsiperheiden hyvinvointiin. Tilastojen mukaan maahanmuuttajaväestön työllisyysaste on alempi ja työttömyysaste korkeampi. Tämä näkyy erityisesti niiden maahanmuuttajien kohdalla, jotka ovat tulleet Suomeen pakolaisina ja turvapaikanhakijoina. (Saukkonen 2016, 43.)

Tilastoissa maahanmuuttajanaisten työttömyysaste on korkeampi kuin maahanmuuttajamiesten. Naiset jäävät yhteiskunnan ulkopuolelle miehiä useammin erityisesti silloin kun puoliso ei tue vaimon hakeutumista kotoutumista tukeviin opintoihin ja muihin palveluihin. Jokaisella Suomeen muuttaneella maahanmuuttajalla

on velvollisuus opiskella suomenkieltä. Suomenkieltä ei voida oppia, jos sitä ei pääse käyttämään ja tämän takia tarvitaan erilaisia tilanteita, joissa saadaan ystäväperheitä ja vuorovaikutusta suomenkieltä puhuvan kantaväestöön kuuluvien kanssa. Työttömillä maahanmuuttajavanhemmilla voi olla vain vähän tilanteita, joissa pääsee harjoittelemaan ja käyttämään suomenkieltä. Maahanmuuttaja lapsiperheillä voi olla vaikeaa löytää suomalaisia ystäviä. (Mäkisalo-Ropponen 2012, 25–26,36.)

Maahanmuuttajaperheillä on omat yksilölliset tarpeet ja jokaisen tulisi muistaa, että kulttuuri tai lähtömaa ei tee heistä ja heidän tarpeista samanlaisia. (Alitolppa-Niitamo 2005, 38.) Ammattilaisilla tulisi olla tietoa ja osaamista ohjata maahanmuuttajataustaisia vanhempia varhaiskasvatukseen liittyvissä kysymyksissä, kuten siinä, että jokaisen muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvan lapsen tulisi päästä osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen viimeistään kolmevuotiaana. Kotouttamissuunnitelman piirissä olevien lasten tulisi saada maksuttomia palveluja ja että vastaanottokeskuksen lasten on myös saatava vähintään osa-aikaista varhaiskasvatusta. (Halme & Vataja 2011, 9.) Maahanmuuttajaperheillä on omat yksilölliset tarpeet ja jokaisen tulisi muistaa, että kulttuuri tai lähtömaa ei tee heistä ja heidän tarpeista samanlaisia. (Alitolppa- Niitamo 2005, 38.)

Myös hyvinvoiva maahanmuuttajataustainen perhe saattaa haavoittua suurissa elämänmuutoksissa ja kriiseissä, silloin tukiverkostot ovat tärkeä voimavara perheelle. Tukiverkoston puuttuessa perhe on haavoittuvassa asemassa ja tarvitseekin silloin ammattilaisten apua. (Vilén ym. 2010,12). Hyvinvoinnin edellytyksiä ovat perheenjäsenten fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen hyvinvointi. (Karling ym 2009,15.)

4 VANHEMMUUDEN JA LASTEN KASVUN TUKEMINEN

4.1 Vanhemmuuden tukeminen

Jokainen vanhempi tarvitsee neuvoa ja tukea vanhemmaksi kasvamisessa. Tukea vanhemmuuteen vanhemmat saavat usein toisilta vanhemmilta vertaistukena tai muilta läheisiltä ihmisiltä. Joskus läheisten antama tuki ei ole riittävää vaan tarvitaan tukea ja neuvontaa ammattilaiselta. Erityistä tukea vanhemmuuteen voi myös saada perheet joilla on erilaisia haasteita vanhemmuuden lisäksi kuten päihteiden käytössä ja mielenterveysongelmissa. (Ensi- ja turvakotienliitto 2017.)

Perheen kokonaisvaltainen huomioiminen ja heidän tarpeensa ja tilanteensa huomioiminen on tärkeää, kun varhaiskasvattaja pyrkii tukemaan vanhemmuutta. Vanhemmat saattavat kokea paineita vanhemmuuteen sekä oman sosiaalisen verkostonsa että suomalaisen yhteiskunnan taholta. Maahanmuuttajaperheiden odotuksiin voivat vahvasti vaikuttaa oman lähipiirinsä ja nykyisen kotimaan yhteiskunnan lisäksi myös yhteiskunta, josta he ovat muuttaneet. (Koivula 2004, 11.)

Vanhemmuuden roolit, joita saadaan mallioppimalla lapsuudessa, vaikuttavat siihen millaiseksi vanhemmaksi kasvaa. (Novitsky 2013, 81). Maailmassa on erilaisia käsityksiä siitä, millaista vanhemmuus on. Tähän vaikuttavat pitkälti kulttuurierot, jotka tulisi huomioida tuettaessa perhettä. Lapsen kehitykseen vaikuttavat ympäristö ja se millaisia taitoja hänen kanssa on harjoiteltu. (Alitolppa-Niitamo & Säävälä 2013, 10.)

Varhaiskasvatuslaki edellyttää, että päivähoido tukee perhettä lasten kasvatuksessa, mikä tarkoittaa myös kielellisten vähemmistöjen ja maahanmuuttajataustaisten lasten oman kulttuurin tukemista (Varhaiskasvatuslaki 1973/36). Perustuslain mukaan maahanmuuttajalapsella on oikeus omaan äidinkieleen, uskontoon ja kulttuuriin (Suomen perustuslaki 1999/731). Käytännössä sitä siis voidaan toteuttaa parhaiten hyvällä kasvatuskumppanuudella, jossa tehdään yhteistyötä

vanhempien kanssa (Halme & Vataja 2011, 9). Lisäksi yksi tärkeitä linjauksia sisältävä opas on Varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteet vuodelta 2017, joka koskee myös avointa varhaiskasvatusta. (Opetushallitus 2017.)

Toiseen maahan muuttaessa aiemmin opitut ja sisäistetyt asiat ja normit eivät ole enää itsestään selviä ja eivätkä toimi välttämättä uudessa maassa samalla tavalla. Silloin vanhempi joutuu opetella tekemään asioita uudella tavalla uudessa yhteiskunnassa ja saattaa tarvita siihen tukea. Tämä koskee myös vanhemmuutta ja kasvatusperiaatteita, joita vanhempi joutuu muuttamaan. Maahanmuuttajavanhemmat saattavat joutua kasvattamaan lapsiaan tavalla, josta heillä ei ole kokemusta. (Alitolppa- Niitamo 2013, 45.)

4.2 Lasten kasvun tukeminen

Eri kulttuureilla on erilaiset näkemykset vanhemmuudesta ja lasten kasvun tukemisesta, mikä tulee huomioida perhettä tuettaessa. Kulttuureja voidaan jakaa yksilökeskeiseen ja yhteisökeskeiseen kulttuuriin. Valtaosa maapallon ihmisistä elää yhteisöllisessä kulttuurissa, jossa arvostetaan ryhmään kuulumista. Yksilöllisessä kulttuurissa lapsi kasvatetaan siihen, että hän olisi jo lapsesta asti mahdollisimman itsenäinen ottaen esimerkiksi vastuuta omista teoistaan lapsuudesta lähtien. (Halme & Vataja 2011, 59.)

Suomalaisen kulttuurin kaltaisissa yksilöllisissä kulttuureissa lapsi kasvatetaan itsenäiseksi. Yhteisöllisissä kulttuureissa lapselta ei odoteta samalla tavalla itseohjautuvuutta ja omatoimisuutta. Yhteisöllisissä kulttuureissa äidit saattavat pitkään auttaa lapsia pukeutumisessa, syömisessä ja vessassa käymisessä. Tällöin päivähoidon ammattilaiset saattavat joutua antamaan kasvatuksellista tukea esimerkiksi siihen että lasta tulisi opettaa mahdollisimman itsenäiseksi. (Halme & Vataja 2011, 60.)

Yhteisöllisissä kulttuureissa perheen kunnia ja maine ovat tärkeitä, siksi esimerkiksi perheen sisäisiä asioita ei helposti kerrota ulkopuolisille, kuten ammattilaisille. Perheeseen lasketaan kuuluvaksi vanhempien ja lasten lisäksi isovanhemmat, sedät, tädit ja serkut. Uudessa kotimaassa perheeltä voi puuttua tukiverkko, jolloin perheiden voi olla vaikea tehdä itsenäisiä päätöksiä lasten kasvatuksesta, koska he ovat tottuneet kysymään suvulta. Vanhemmat saattavat joissain tapauksissa kysyä neuvoa ja apua muualla maailmassa asuvilta sukulaisilta, jos Suomessa ei asu ketään läheistä. (Halme & Vataja 2011, 59.) Joissain kulttuureissa fyysinen kuritus on hyväksyttyä, joka voi aiheuttaa Suomessa maahanmuuttajaperheille hämmennystä ja vaikeuksia. Erilaiset kasvatustavat voivat siis olla ristiriitaisia suomalaisen yhteiskunnan vallitsevien arvojen tai lakien kanssa, johon ammattilaisten tulee puuttua. (Oksi-Walter 2009, 114.)

Kasvatuskäsitysten työstämiseen tarvitaan yhteiset linjat, joka vaatii vanhempien ja henkilökunnan kohtaamista, vuorovaikutusta ja motivaatiota kehittää sitä kouluissa ja päivähoitossa. Lapsen on hyvä tietää mitä häneltä odotetaan kummaltakin osapuolelta. (Novitsky 2005, 81.) Suomessa perheellä on mahdollisuus saada tukea ammattilaisilta lapsen kehitystä koskevissa asioissa. Lapsen kehitystä koskevissa tilanteissa päivähoiton henkilökunta järjestää ammatti-ihmisiä koolle erilaisiin verkostopalaverihin. Tällaiset tilanteet voivat perheestä tuntua vaikealta, koska ulkopuolisten kanssa ei aikaisemmin ole puhuttu perheen vaikeuksista. Uudessa kotimaassa varhaiskasvatuksen piirissä toimivat työntekijät voivat olla ainoa perheen tukena toimiva verkosto, koska lähiverkosto saattaa olla kotimaassa. (Halme & Vataja 2011, 60.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

Ajatus opinnäytetyöhön lähti siitä, kun olin moninaisuus- ja monikulttuurisuusjaksion harjoittelussa, jonka kautta pääsin tutustumaan tähän yhteistyötahonani toimivaan avoimeen päiväkotiin. Avoimen päiväkodin toiminta oli minulle täysin uutta. Harjoittelun aikana havaitsin, että yhteistyötahonani toimivassa avoimessa päiväkodissa valtaosa kävijöistä oli maahanmuuttajataustaisia, mikä kävi ilmi myös tekemästani työntekijä haastattelussa. Kävijämäärän perusteella avoimen päiväkodin toiminta osoittautui merkitykselliseksi maahanmuuttajataustaisten lapsiperheiden arjessa. Tästä syystä päätin rajata aiheeni niin, että se koskee vain maahanmuuttajataustaisia lapsiperheitä.

Harjoittelussa ollessani havaitsin, että maahanmuuttajataustaisilla lapsiperheillä ei ollut ystäväperheitä ja tukiverkostoa Suomessa. Opiskelijana sain tehtäväksi löytää vapaaehtoisina toimivia ystäväperheitä ja ystäviä, mutta se osoittautui hankalaksi. Vapaaehtoisia ei ollut tarpeeksi ja jonot olivat pitkät.

Tutkimuksen tavoitteena oli saada vastauksia kolmeen kysymykseen. Tutkimuskysymykset olivat:

1. Miten avoimen päiväkodin toiminta tukee vanhempien vanhemmuutta?
2. Saavatko vanhemmat tukea lasten kasvua koskevissa kysymyksissä?
3. Miten avoimen päiväkodin toiminta tukee maahanmuuttajaperheiden hyvinvointia?

5.2 Tutkimusympäristö

Yhteistyötahonani toimiva avoin päiväkoti sijaitsee pääkaupunkiseudulla. Avoimessa päiväkodissa kävijöitä on keskimäärin 40-50 päivässä. Kävijöistä valtaosa on maahanmuuttajataustaisia perheitä ja noin 20 prosenttia perheistä on suomalaisistaustaisia. Yhteistyötahonani toimiva avoin päiväkoti on monikulttuurinen,

siellä kävijät ovat kotoisin 50 eri maasta. Päiväkodin työntekijät kommunikoivat kävijöiden kesken suomen-, englannin-, ruotsin- ja saksankielellä. (Haastattelu 2016.)

Yhteistyötahonani toimivassa avoimessa päiväkodissa toiminnan tavoitteita ovat varhaiskasvatuksen, perhetyön ja arjen sosiaalityön toteutuminen. Toiminnan tavoitteisiin kuuluu myös se, että tuetaan vanhemmuutta ja lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta. Sen tavoitteena on järjestää toimintaa, johon vanhempi ja lapsi voivat yhdessä osallistua. (Haastattelu 2016.)

Yhteistyötahonani toimivassa avoimessa päiväkodissa on tilat, jotka antavat mahdollisuudet lapsille leikkimiseen, liikkumiseen, kädentaitoihin, tutkimiseen sekä kielenopiskeluun ja vuorovaikutukseen. Päiväkodin keittiössä perheillä on mahdollisuus tehdä ruokaa. Päiväkodissa toteutuu viikoittain toimintaa, jossa perheet pääsevät esittelemään omaa kulttuuriaan ja perinneruokiaan. (Haastattelu 2016.)

Erilaisten kulttuurien tapoja annetaan vapaasti näkyä. Vanhemmat saavat esimerkiksi toteuttaa erilaisten kulttuurien ruokailutapoja ja rukoushetkiä vapaasti avoimen päiväkodin tiloissa. Avoimen päiväkodin toiminta muokkautuu kävijöiden ja tilanteen mukaan. Kävijät saavat olla mukana suunnittelemassa tulevia tapahtumia henkilökunnan kanssa. (Haastattelu 2016.)

5.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksessani käytin kvalitatiivista, eli laadullista tutkimusotetta. Aineiston keruu menetelmänä käytin teemahaastattelua, jonka toteutin ryhmähaastatteluna. Ryhmähaastatteluja toteutin kaksi, joissa haastattelin yhdeksän vanhempaa. Haastateltavat olivat eri kerroilla eri henkilöt.

Laadullisen tutkimusotteen ja teemahaastattelun valintaan vaikutti se, että sitä kautta pääsin kuuntelemaan vanhempia. Teemahaastattelussa tutkijana pääsin

itse johdattelemaan ja olemaan läsnä. Kiviniemen (2015,80) mukaan laadullisessa tutkimuksessa tutkijan tulee pyrkiä huomioimaan haastateltavat ja heidän näkemyksensä yksilöllisesti. Tutkija tulee ensin havainnoida sitten pyrkiä tavoittelemaan kohderyhmälle ominaisen ajattelutavan, jotta se mahdollistaisi tutkimuksen toteuttamista ja tulosten ymmärtämistä.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija saa olla itse pääasiallinen tutkimusväline. Tutkijan tulee olla tietoinen, että prosessin aikana tutkijan näkemykset ja tulkinnat kehittyvät ja muuttuvat. Tutkijana on myös tärkeää tiedostaa, että tutkimusprosessin aikana saattaa tapahtua muutoksia omassa ajattelutavassa, aineistokeruumenetelmissä tai tutkittavassa ilmiössä. Tutkijan on tärkeää osata tuoda nämä muutokset esille raportissaan. (Kiviniemi 2015, 84–85.)

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija tekee omat tulkinnat. Jokainen tutkija saattaa antaa erilaisen luokitusperustan ja painottaa erilaisia asioita. Jokaisen tutkijan tulisi osata perustella omia tulkintoja hyvin, jotta voi esittää, miksi on juuri niihin tulkintoihin päättynyt. (Kiviniemi 2015, 68.)

Tutkimuksessani aineistonkeruumenetelmänä käytin teemahaastattelua. Teemahaastattelun kautta pystytään parhaiten selvittämään, mitä yksilö ajattelee. Se on yksinkertaisin tapa saada kokemustietoa haastateltavalta henkilöltä. Teemahaastattelussa tarkoituksena on käydä keskustelua, jonka tutkijana voi itse aloittaa ja ohjata. (Eskola & Vastamäki 2015, 27.) Teemahaastattelu on hyvä tutkimustapa, koska sitä kautta tutkittavat saavat kertoa omin sanoin kokemuksistaan ja korostaa heille tärkeitä asioita (Vilkkä 2009, 101).

6 TUTKIMUSPROSESSI

Teemahaastatteluihin valmistauduin niin, että minulla oli neljä teemaa ja teemahaastattelu runko (Liite 2). Jokaisen teeman tarkoitus oli olla laaja ja helppo, jotta se antaisi jokaiselle vanhemmalle mahdollisuuden kertoa jotain siihen liittyen. Olin miettinyt teemat valmiiksi, joihin etsin vastauksia ja sen mukaan johdattelin vanhempia. Olen luetellut teemat ja niiden tarkoitukset.

Avoim päiväkot

Teeman tarkoituksena oli saada tietoa mistä haastateltavat olivat saaneet tietoa yhteistyötahonani toimivan avoimen päiväkodin toiminnasta. Teeman tarkoituksena oli avata, miten vanhemmat ovat kokeneet tulon avoimeen päiväkotiin ja mikä siinä on parasta.

Vanhemmuuden kokeminen ja tukiverkosto

Teeman tarkoituksena oli ensin avata kokemuksia vanhemmuudesta ja avata yhteisesti, millainen on hyvä vanhempi. Vanhemmat saivat kertoa myös mikä vanhempana olemisessa on vaikeaa, sekä mistä he olisivat valmiita hakemaan tukea ja neuvoja vanhemmuuteen. Tarkoituksena oli samalla selvittää vanhempien tietoa palvelujen saatavuudesta sekä heidän tukiverkostosta.

Avoimen päiväkodin toimintaa vanhemmuuden tukijana

Teeman tarkoituksena oli selvittää vanhempien kokemuksia avoimen päiväkodin toiminnasta, sekä työntekijöiltä saadun tuen vanhemmuuteen ja lasten kasvun tukemisessa. Tarkoituksena oli myös yhdessä miettiä minkälainen on hyvä vanhempi.

Avoimen päiväkodin merkitystä perheen hyvinvoinnissa

Viimeisen teeman tarkoituksena oli selvittää mitä hyvää se on tuonut vanhempien ja lasten arkeen ja hyvinvointiin. Tämän teeman avulla oli tarkoituksena saada vastausta kolmanteen tutkimuskysymykseeni, että kuinka se on vaikuttanut perheen hyvinvointiin.

Teemahaastattelun toteutin ryhmähaastatteluna, jotta se olisi keskustelunomainen ja jotta vanhemmat pääsisivät samanaikaisesti tutustumaan toisiinsa. Ryhmähaastattelu antoi vanhemmille ja minulle mahdollisuuden päästä vuorovaikutukseen, jossa sain olla läsnä kuulemassa ja ohjaamassa vanhempia teemoihin. Ryhmähaastattelussa pääsin näkemään haastateltavia ja heidän kokonaisvaltaista läsnäoloa.

Haastateltavat olivat avoimen päiväkodin asiakkaita, joita valitsimme yhteistyössä avoimen päiväkodin työntekijän kanssa. Vanhempia yhdisti se, että kaikilla oli alle kouluikäisiä lapsia ja haastateltavat olivat asuneet Suomessa alle 6-vuotta. Haastattelussa vanhemmat kertovat itsestään ja lapsistaan yksityiskohteisesti taustatietoja, mutta olen jättänyt ne opinnäytetyöraportistani pois.

Tutkimuksessani puhun pääkaupunkiseudulla sijaitsevasta avoimesta päiväkodista. Tutkimuksessani olen suojannut haastateltavien anonymiteettiä sillä, että en ole määritellyt avoimen päiväkodin nimeä tai tarkkaa sijaintia, haastateltavien nimiä, mistä ovat kotoisin, lapsilukumäärää, ikää tai kauanko kukin on asunut Suomessa. Tähän päätökseen päädyin, koska en halunnut, että vanhemmat olisivat tunnistettavissa. Sellainen tieto ei olisi myöskään tuonut lisäarvoa opinnäytetyölleni. Haastattelut toteutin kesäkuussa 2017 avoimen päiväkodin tiloissa sen aukioloaikoina.

Ennen haastatteluja varasin aikaa haastattelun tarkoituksen esittämiseen, teemojen tarkentamiseen ja vaitiolovelvollisuudestani kertomiseen. Johdattelin vanhempia selkokielellä teema-alueisiin. Olin varautunut yhteen ryhmähaastatteluun kaksi tuntia, mutta haastattelut kestivät noin tunnin. Olin varannut vanhemmille reilusti aikaa, koska en ollut täysin varma heidän suomenkielen osaamisesta.

Kysyin haastateltavilta luvan äänittämistä varten. Kaikki antoivat luvan. Ennen äänittämistä esittäydyimme, mikä jäi aineistoni ulkopuolelle. Tutkimusaineistoani käytin vain tässä tutkimuksessa. Haastattelutilanteissa ei näkynyt jännitystä, koska haastateltavat olivat nähneet ja tutustuneet aikaisemmin avoimen päiväkodin tiloissa. Haastattelutilanne oli rauhallinen ja mukava, kaikille jäi hyvä mieli. Litteroin haastattelu materiaalin samana päivänä, kun olin toteuttanut haastattelut. Litteroinnin aikana kuuntelin nauhan useaan otteeseen ja jaottelin haastateltavien puheet kirjaimin. Hävitin nauhoitteen heti, kun olin litteroinut materiaalin. Litteroidun materiaalin teemoittelin. Teemoittelussa tarkoituksena on nostaa haastattelujen pohjalta tulleet keskeisimmät aiheet eli teemat. (Tuomi, Sarajärvi 2011, 93.) Teemahaastattelu aineiston keruu tapana oli hyvä vaihtoehto, koska sen ansiosta aineiston teemoitleminen ja pilkkominen aihealueisiin oli helppoa. Teemoittelussa valitsin aihealueet sen pohjalta, kuinka useasti haastateltavat olivat maininneet niitä ja mistä oli syntynyt eniten keskustelua.

7 TUTKIMUSTULOSTEN YHTEENVETO

7.1 Kokemuksia avoimen päiväkodin toiminnasta

Noin puolet haastateltavista sanoi saaneensa tiedon avoimen päiväkodin toiminnasta neuvolasta. Toiseksi vanhemmat mainitsivat sosiaalityöntekijän, joka oli suositellut avointa päiväkotia. Kaksi vanhempaa olivat saaneet tietoa sen toiminnasta tuttavien kautta. Yhdelle vanhemmista oli selvinnyt avoimen päiväkodin toiminta avoimen päiväkodin omista facebook sivuista ja sen jälkeen neuvolassa kysynyt sen toiminnasta, josta häntä oli ohjattu avoimeen päiväkotiin.

Tulon avoimeen päiväkotiin vanhemmat kokivat mukavaksi, koska vastaanotto oli ollut lämmin. Vanhemmilla ei ollut isoja odotuksia avoimen päiväkodin toiminnasta. He olivat enemmän yllättyneitä sen tarjoamasta toiminnasta, tuesta ja moninaisuudesta. Haastateltavat olivat olleet avoimen päiväkodin asiakkaita 1-3 - vuotta. Vanhemmat korostivat työntekijöiden motivaatiota ja läsnäoloa avoimessa päiväkodissa, joka oli heidän mukaan osasy syy hyviin kokemuksiin.

Kolme vanhemmista oli tutustunut toiseen avoimen päiväkodin toimintaan, joka oli ollut lähempänä kotia. Sieltä vanhemmilla oli huonot kokemukset. Vanhemmat olivat kokeneet siellä itsensä ulkopuoliseksi, eikä heitä vastaanotettu samalla tavalla. Henkilökunnan puolelta ei ollut samanlaista läsnäoloa ja aktiivisuutta toiminnan järjestämisessä, sekä tilat eivät olleet kodinomaisia. Vanhemmat toivat esille avoimen päiväkodin toiminnan tarjoamaa mahdollisuutta opiskella suomenkieltä, jossa samalla vanhemmille tarjotaan lastenhoitoa. Tällaisesta mahdollisuudesta haastateltavat eivät olleet tietoisia ennen avoimen päiväkodin toimintaan tutustumista. Kaikki haastateltavat olivat osallistuneet suomenkielen kursseilla ja kokevat kielitaitonsa kehittyneen.

Avoimen päiväkodin toiminta oli tukenut, ohjannut ja opettanut monenlaisia asioita, jotka olivat auttaneet vanhempia pärjäämään arkipäiväisissä tilanteissa. Keskustelua nousi Suomen punaisen ristin tarjoamasta ensiapukoulutuksesta, sosiaaliohjaajan viikoittaisesta käynnistä ja lastentarhanopettajan läsnäolosta.

Muutama äideistä oli käyttänyt Mannerheimin Lastensuojeluliiton, Suomen punaisen ristin ja Monika-naisten tarjoamia palveluita, joista muut vanhemmat kiinnostuivat ja siitä syntyi hyvin keskustelua. Vanhemmat sanoivat, että ammattitaitoisilta työntekijöiltä ovat voineet aina kysyä ja saaneet tukea vanhemmuuteen, sekä lasten kasvun tukemista koskevissa kysymyksissä. Tukea ja ohjausta vanhemmat olivat saaneet myös elämän erilaisissa tilanteissa, eivätkä vain vanhemmuuteen ja lasten kasvua koskevissa kysymyksissä. Vanhemmat ovat saaneet apua erilaisten lomakkeiden täyttämässä ammattilaisilta ja toisilta vanhemmilta. Avoimen päiväkodin toimintaa ja työntekijöitä pidettiin monessa asiassa tukena ja turvana, tukea ja ohjausta vanhemmat olivat valmiita pyytämään melkeinpä mihin vain. Yksi äideistä totesikin, että työntekijät eivät osaa ihan kaikkea mutta he ovat valmiita aina ottamaan selvää.

Aina kun kysymme apua johonkin asiaan me saadaan apua, koska työntekijät selvittävät, soittavat ja katsovat tietokoneelta tietoa. Me emme voi samalla tavalla etsiä tietoa, kun emme ymmärrä kaikkea.

Vanhemmat ovat myös keskenään tarjonneet apua toisilleen, sekä olivat tutustuneet myös suomalaisiin vanhempain avoimessa päiväkodissa. Vanhemmat kertoivat avoimen päiväkodin toiminnan tarjonneen paljon vertaistukea. Vanhemmat keskustelevat itseään ja lasta askarruttavista asioista myös keskenään.

Vanhempien mukaan avoimen päiväkodin ilmapiiri on todella hyvä ja monikulttuurinen. Heidän mielestään he saavat olla oma itsensä täällä ja kaikkia kulttuureja ja uskontoja arvostetaan. Uskonnot saivat näkyä, vanhemmat saattoivat toteuttaa omia rukoushetkiä avoimen päiväkodin tiloissa. Erilaisten uskontojen pyhäpäiviä ja juhlia saatetaan viettää ja onnitella, eikä se ole ollut ongelma.

7.2 Kokemuksia vanhemmuudesta

Keskustelu alkoi sillä, että vanhemmat määrittivät millainen on hyvä vanhempi. Vanhemmat olivat sitä mieltä, että kukaan ei halua olla huono vanhempi, ja että jokaisella on omat tavat kasvattaa lastaan. Heidän mukaan oma kulttuuritausta ja yhteiskunta, jossa elää vaikuttavat tapoihin kasvattaa lasta. Yksi vanhempi toi esille oman kokemuksen siitä, kun talvella oma lapsi oli nukkunut rattaisiin matkalla ja saapuessaan avoimeen päiväkotiin häntä oltiin ohjattu jättämään nukkuva lapsi ulos. Tämä oli ollut äidille alussa järkytys, että kuka äiti sellaista voi tehdä. Asiaa oltiin vanhemmalle selitetty, että tämä on yksi suomalainen tapa ja miksi niin tehdään ja nyt hän ymmärtää miksi niin toimitaan. Muutama muukin vanhempi kertoi kokeneensa saman tunteen tavanneensa ensimmäisen kerran tällaisen toimintatavan, mutta olivat ottaneet sen käytäntöön ja kokeneet sen hyväksi.

Vanhemmat kokivat avoimen päiväkodin opettaneen heille ja lapsille paljon päivähoidon arkirutiinista ja toiminnasta. Yksi vanhempi kertoi, että hänellä oli ollut ennakkoluuloja päivähoiton toiminnasta, mutta avoimen päiväkodin työntekijöiden kautta he olivat saaneet tietoa siitä mitä päiväkodissa tehdään ja mitä lapsi oppii päiväkodissa. Äiti oli valmis viemään lasta päiväkotiin ja odotti parhaillaan lapselleen päivähoitopaikkaa. Ohjausta ja tukea päivähoitopaikkaan hakemiseen hän oli saanut lastentarhanopettajalta. Vanhemmilta nousi esille, että he luottavat päivähoiton henkilökuntaan, mutta jännittävät sitä että lasta täytyy viedä päiväkotiin. Syyinä vanhemmat sanoivat, että eivät ole tottuneet siihen että omaa lasta hoitaa joku muu kuin oma perhe. Kaikissa maissa ei ole päivähoitojärjestelmää, koska lapsia hoitaa koko perhe yhdessä silloinkin kun äiti on työelämässä. Haastateltavista lähes kaikki tuli yhteisöllisistä kulttuureista, yksi haastateltavista toi esille, että heillä perheeseen kuuluu myös sedät, isovanhemmat ja tädit.

7.3 Avoimen päiväkodin toiminta vanhemmuuden tukijana

Kaikki haastateltavat kertoivat, että luottavat avoimen päiväkodin työntekijöiden ammattitaitoon ja että jokainen oli kysynyt tukea ja ohjausta johonkin asiaan. Vanhemmat kokivat avoimen päiväkodin tärkeänä vanhemmuuden tukijana. Omasta vanhemmuudesta ja lastenkasvua koskevista kysymyksistä keskusteleminen koettiin tärkeäksi, niistä vanhemmat olivat jutelleet keskenään ja työntekijöiden kanssa.

Minä näen miten työntekijät ohjaavat ja vanhemmat ohjaavat lapsia ja mietin tuo on hyvä tapa. Näin opin uusia asioita miten voin vanhempana toimia. Menen kysymään työntekijöiltä miksi lapsi on niin aggressiivinen ja miten minun pitäisi toimia. Olen aina saanut apua ja minua on kuunneltu.

Vanhemmat kokivat avoimen päiväkodin toimintaa todella tärkeäksi maahanmuuttaja naisten vanhemmuuden tukijana. Yksi äiti toi esille, että on erilaisia tapoja kasvattaa lasta ja ei ole yhtä ainoaa ja oikeaa tapaa. Äiti kertoi, että hän antaa pienille lapsille ruokaa aina kun heillä on nälkä, jossa avoimessa päiväkodissa muut äidit ovat toimineet eri tavoin. Toinen äiti vastasikin siihen, että josain perheessä pienille lapsille on myös määrätty ruokailuajat ja toiset antavat aina kun pieni lapsi pyytää, eikä mikään näistä ole väärin sanoivat sillä hetkellä haastattelussa olleet neljä äitiä.

7.4 Sosiaalinen verkosto perheen hyvinvoinnin tukijana

Vanhemmat ovat saaneet ystäviä ja verkostoa, sekä samanaikaisesti lapset ovat tutustuneet toisiinsa ja oppineet sosiaalisia taitoja. Noin puolet äideistä olivat tulleet turvapaikanhakijoina ja puolet avioliiton kautta. Äideillä ei ollut ennestään tukiverkostoa täällä oman puolison lisäksi. Muutamalle puolison perhe saattoi olla ainoa tuttu, johon olivat tutustuneet vasta Suomeen muuttaessa. Haastateltavat kertoivat avoimen päiväkodin lisänneen paljon verkostoa. Äidit olivat saaneet ys-

täviä, sekä tukea ja ohjausta kaikkeen johon ovat tarvinneet. Avoimessa päiväkodissa äidit olivat saaneet tiedon saatavista palveluista Suomessa. Äidit katse-
livat toisiinsa ja nyökkäsivät, kun yksi äideistä sanoi

Täällä kun olen, minusta tuntuu kuin olisin kotona. Me siivotaan, syödään, jutellaan ja lapset leikkivät. Kun minulla on huolia ja stressiä kotona, tulen tänne ja unohdan ne aina, koska voin täällä keskustella niistä.

Äidit sanoivat, että erilaisissa esimerkiksi lomakkeissa he tulevat pyytämään apua avoimen päiväkodin henkilökunnalta. Äidit puhuivat huolista, joita oli esiintynyt lasten kohdalla ja kertoivat, että lastentarhanopettaja oli ohjannut ja tukenut heitä niissä. Yhden lapsen puhumattomuudesta lastentarhanopettaja oli ohjannut vanhempaa neuvolaan ja kertonut puheterapian mahdollisuudesta. Äitien kokemuksista nousi paljon samankaltaisuuksia. Äidit olivat kokeneet yksinäisyyttä ja stressiä ajalta, jolloin eivät osanneet suomenkieltä eivätkä tienneet palveluista ja avoimen päiväkodin mahdollisuudesta. Haastateltavat kertoivat, että puhuvat keskenään suomenkieltä, koska heillä kaikilla on eri äidinkieli. Äidit kertoivat tutustuneensa avoimessa päiväkodissa toisiinsa. Haastattelu hetkessä hehkui tuttavuus ja lämmin tunnelma, joka teki haastattelu tilanteesta todella mieluista. Ensimmäisessä haastatteluryhmässä haastateltavat kertoivat, että olivat tutustuneet avoimen päiväkodin tilassa ja tapaavat myös avoimen päiväkodin ulkopuolella ja kyläilevät toistensa luona. Haastateltavat kertoivat tutustuneensa myös suomalaisiin vanhempiin.

7.5 Avoimen päiväkodin toiminta perheen hyvinvoinnin tukijana

Kaikki haastateltavat kertoivat ikävoineensa sukulaisia, jotka ovat kotimaassa. He kertoivat myös stressanneensa elämää Suomessa ennen avoimeen päiväkotiin tutustumista. Vanhemmat kokivatkin rentoutuneensa avoimeen päiväkotiin tullessa.

Kotona on paljon stressiä ja surua, kun on ikävä perhettä kotimaassa. Täällä vanhempana pääsen rentoutumaan, välillä ruoka

on valmis, lapsi leikkii ja vanhemmat saa jutella keskenään erilaisista asioista. Lasten sotkuja siivoamme yhdessä ja kaiken muunkin teemme yhdessä, me olemme kuin perhettä.

Vanhemmat kertoivat, että avoimen päiväkodin toiminnan ansiosta lapsi ja vanhemmat ovat voineet paremmin. Äidit toivat esille, että avoimen päiväkotitoiminnan ansiosta heillä on enemmän tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, suomenkieli on kehittynyt avoimessa päiväkodissa järjestettävien suomenkielen kurssien ansiosta ja suomenkieltä pääsee käyttämään. Äideillä on enemmän tietoa saatavilla olevista palveluista, yhdessä tehdään ruokaa, lapset leikkivät ja käyttävät energiansa leikkien lasten kanssa.

Vanhempien lisäksi lapsetkin olivat alkaneet voimaan paremmin. Lapset olivat oppineet suomenkieltä, jakamaan tavaroita ja sosiaalisia taitoja. Vanhempien lisäksi lapset viihtyivät avoimessa päiväkodissa. Vanhempien mukaan hyvinvointi näkyy myös kotona, koska vanhemmat eivät tunteneet yksinäisyyttä ja purkanneet stressistä ja surusta aiheutuvaa kiukkua omaan aviopuolisoonsa.

Minä ja minun lapsi olemme voineet tosi hyvin. Minun lapsi kysyy joka päivä milloin menemme leikkimään. Tämä on meille tosi tärkeä paikka.

7.6 Vanhempien palaute

Viimeiseksi vanhemmat saivat antaa palautetta avoimen päiväkodin toiminnasta. Kummassakin haastattelussa nousi esille isommat tilat ja, että avoimia päiväkoiteja saisi olla enemmän. Moni vanhempi ei pääse usein käymään avoimessa päiväkodissa, koska se on liian kaukana. Kehitettävää palautetta yhteistyötahonani toimivasta avoimesta päiväkodista vanhemmilla ei ollut. Haastateltavat olivat erittäin tyytyväisiä ja kiitollisia sen toiminnasta ja työntekijöiden tarjoamasta tuesta ja läsnäolosta. Vanhemmat toivat esille, että kaikissa avoimissa päiväkodeissa ei ole samanlaista toimintaa ja yhtä sitoutunutta henkilökuntaa, joka heidän mielestä vaikuttaa siihen viihtyvätkö vanhemmat ja lapset. Haastateltavat totesivat, että yhteistyötahonani toimiva avoin päiväkotitoiminta voisi toimia malli esimerkkinä avoimen päiväkodin toiminnasta.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimukseen osallistui 9 vanhempaa, jossa kaikki olivat naisia. Haastateltavat olivat avoimen päiväkodin asiakkaita. Tutkimuksessa selvisi, että haastateltavat nauttivat vanhempana olemisesta. Muutama vanhempi toi esille, että heillä on pientä epävarmuutta omassa vanhemmuudessa, mutta että ovat saaneet tukea siihen. Vanhemmat olivat pääosin kokeneet onnistumisia omassa vanhemmuudessa. Haastateltavien mukaan vanhemmuus ei ole helppoa ja että se voi olla välillä haasteellista. Haastateltavat edustivat eriuskontoja ja kansalaisuuksia, mutta niillä ei ollut merkitystä tuloksissa, joten en tuonut niitä esille. Vanhemmat olivat tutustuneet eri kulttuureihin ja uskontoihin ja kokivat sen rikkautena. Heti haastattelutilanteessa havaitsin yhteisöllisyyttä. Vanhemmat olivat rennosti, puhuivat me muodossa katselivat toisia silmiin ja hymyilivät toisilleen.

Tutkimuksesta selvisi, että haastateltavat saivat tukea vanhemmuuteen ja lapsen kasvun tukemisessa parisuhteelta, neuvolasta ja avoimesta päiväkodista. Vanhemmat kokivat vanhemmuutta kuormittavina tekijöinä ikävän sukulaisiin ja ystäviin, läheisen verkoston puute, heikkoa suomenkielentaitoa ja haastavan lapsen. Vanhemmat sanoivat, että ennen avoimeen päiväkotiin tutustumista he kokivat kuormittavina tekijöinä yksinäisyyttä, kotityöt, heikkoa suomenkielentaitoa ja sitä, kun eivät päässeet käyttämään suomenkieltä. Kuormittavan tekijöinä pidettiin myös tiedonpuutetta suomalaisesta yhteiskunnasta ja palveluista. Vanhemmat olivat tyytyväisiä avoimen päiväkodin toiminnasta ja mahdollisuudesta saada keskusteluapua henkilökunnalta aina kun sitä tarvitsivat. Vanhemmat olivat saaneet tukea ja ohjausta moneen asiaan ja kokivat avoimen päiväkodin toiminnan turvana monessa elämän tilanteessa.

Onnistuneen kotoutumisen edellytyksenä on uuteen kulttuurin tutustuminen ja sen ymmärtäminen, johon haastateltavat olivat päässeet tutustumaan. Vanhemmat olivat oppineet Suomen kulttuurista käytännön kautta ja omaksuneet toimintatapoja toisilta vanhemmilta ja työntekijöiltä. Vanhemmat osasivatkin perustella erilaisia toimintatapoja, joita olivat kohdanneet avoimen päiväkodin tiloissa ja

omaksuneet toisten toimintatapoja omaan elämäänsä. Vanhemmat olivat keskustelleet muiden vanhempien kanssa kasvatustavoistaan ja jakaneet näkökulmia. Vanhemmat olivat päässeet tutustumaan suomalaisiin kasvatustapoihin seuraamalla suomalaisia vanhempia ja henkilökuntaa.

Vanhemmat saivat apua erilaisissa asioissa, kuten erilaisten lomakkeiden täyttäminen, harrastusten löytäminen, tukia koskevissa kysymyksissä, palvelujen saatavuudesta ja monesta muusta asiasta. Kaikki haastateltavat kokivat avoimen päiväkodin tukevan heidän vanhemmuuttaan. Vanhempien mukaan toisten vanhempien kanssa jaetuista kokemuksista he saivat vertaistukea ja jaksoivat paremmin. Vanhemmat kokivat, että pääsivät täällä myös lapsen kanssa vuorovaihtukseen paremmin ja tekemään mukavia asioita yhdessä, josta esimerkiksi nousi jumppaamistunneita, jota toteutettiin viikottain.

Työntekijöiden merkitystä koettiin tärkeänä avoimen päiväkodin viihtyvyydessä. Vanhemmat luottivat työntekijöiden ammattitaitoon ja tukea he olivat hakeneet sitä vaativissa tilanteissa. Lapselle avoimen päiväkodin merkitys näkyi iloisuutena ja arki sujui paremmin myös kotona. Lapset saivat avoimessa päiväkoissa leikkikavereita ja oppivat uusia taitoja kuten sosiaalisia taitoja, pettymysten sietämistä ja tavaroiden jakamista.

Haastattelujen ja toiminnan perusteella voisin todeta, että avoimen päiväkodin merkitys ennaltaehkäisevänä perhetyönä on todella suuri. Olen erittäin pettynyt siihen, kuinka vähän ihmiset ja ammattilaiset ovat tietoisia sen toiminnasta. Opinäytetyö prosessini aikana esittelin ihmisille opinäytetyö aiheeni ja vastaan tuli kasvatushenkilökunnaltakin tiedon puutetta yleisesti avoimen varhaiskasvatuksen moninaisuudesta ja sen olemassaolosta.

Koen että maahanmuuttajien ensimmäiset vuodet ovat merkityksellisiä kotoutumisen kannalta ja että ennaltaehkäisevää perhetyötä tulisikin tehdä enemmän tässä vaiheessa. Avoimen päiväkodin toiminta ja sen piiriin ohjaaminen ajoissa toimisi tutkimustuloksieni perusteella hyvin kotoutumisen ja ennaltaehkäisevänä perhetyönä näkökulmasta. Avoimen päiväkodin toiminta toimii mielestäni hyvin matalan kynnyksen paikkana, johon on helppo tulla ja joka ei maksa perheille

mitään. Siihen ei tarvitse sitoutua ja siellä ohjauksen saaminen ei ole niin virallista ja pelottavaa, kuin esimerkiksi lastensuojelusta vaikka työntekijät olisivatkin yhtä ammattitaitoisia. Yhteistyötahonani toimiva avoimen päiväkodin toiminta on mielestäni toiminut hyvin ennaltaehkäisevänä perhetyönä lisäämällä hyvinvointia perheisiin ja antamalla tukea ja ohjausta vanhemmuuteen, sekä erilaisiin elämän tilanteisiin. Ennaltaehkäisevää perhetyötä avoimessa päiväkodissa voidaan toteuttaa ohjaamalla ja tiedottamalla erilaisista palveluista esimerkiksi Monika-naiset liitto ry toiminnasta, joka on monikulttuurinen järjestö. Monika-Naiset tarjoaa erityispalveluja juuri väkivaltaa kokeneille maahanmuuttajataustaisille naisille ja lapsille. (Monika-Naiset liitto ry 2017.) Josta jo muutama vanhempi oli tietoinen ja asiakkaana heidän toiminnassaan.

Tutkimustulosten perusteella avoimen päiväkodin henkilökunnalla on iso merkitys siihen miten perheet viihtyvät. Muutamalla vanhemmalla oli huonoja kokemuksia muista avoimista päiväkodista. Tässä tuli itse pohdittua, että oliko tämä henkilökunta huomionnut maahanmuuttajaperheitä ja heidän kielitaitoaan vastaanottaessa heitä. Nämä haastateltavilta nousseet avoimet päiväkodit eivät tarjonneet samanlaisia mahdollisuuksia kuten esimerkiksi kohdata sosiaaliohjaajat ja osallistua suomenkielenkursseille. Toiminta ei haastateltavien mielestä ollut yhtä monipuolista ja työntekijät eivät olleet yhtä vastaanottavaisia. En itse ottanut tutkimusosaksi muita avoimia päiväkoteja, mutta ajattelin että oliko muissa avoimissa päiväkodissa henkilökunnalla vähemmän osaamista maahanmuuttajataustaisten perheiden kohtaamisesta. Toinen ajatus joka tästä itselleni nousi se, että oliko heidän asiakkaista valtaosa suomalaisia ja toiminta muuten vapaampaa. Se jäikin itselleni toistaiseksi epäselväksi.

Opinnäytetyössäni avoimen päiväkodin toiminta osoittautui niin monipuoliseksi ja toimivaksi, että sen kirjoittaminen ja tuominen opinnäytetyöraportissani oli haasteellista. Olin pitkään pohtinut miten itse voisin vaikuttaa, siihen että miten saisin opinnäytetyöni tutkimustulosten näkyvyyttä ja avoimen varhaiskasvatuksen ja avoimen päiväkodin toimintaa tunnetuksi. Opinnäytetyöstäni tulee julkinen, mutta yritän mahdollisesti sosiaalisen median ja lehtiartikkelin kautta saada ihmiset ja erityisesti sosiaalialan ammattilaisia tietoiseksi, jotta tieto tavoittaisi vuosittain mahdollisimman paljon uusia lapsiperheitä Suomessa.

Tutkimustulosten perusteella avoimen päiväkodintoiminta lisää hyvinvointia maahanmuuttajataustaisiin lapsiperheisiin. Toiminta tukee vanhempia lasten kasvun tukemisessa ja vanhemmuudessa, joka lisää koko perheen hyvinvointia. Toiminta osoittautui tärkeäksi myös maahanmuuttajavanhempien kotoutumisessa ja ennaltaehkäisevänä perhetyönä. Avoimen päiväkodin toimintaa tulisi mainostaa enemmän ja lapsiperheitä tulisi tiedottaa tällaisesta mahdollisuudesta varhaisessa vaiheessa esimerkiksi neuvolassa, jossa lapsiperheiden ensikohtaaminen saattaa tapahtua.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön tekeminen oli kiinnostavaa ja opettavaista. Pääsin perehtymään maahanmuuttajalapsiperheitä koskevaan kirjallisuuteen, tutustumaan avoimeen varhaiskasvatukseen ja avoimen päiväkodin toimintaan. Opinnäytetyössäni nautin eniten haastattelu tilanteesta, sitä kautta opin paljon ja se oli antoisinta koko opinnäytetyö prosessini ajan. Vanhemmat puhuivat avoimesti ja kertoivat mielellään omia kokemuksiaan. Haastattelun kautta tuli paljon asioita ja minua yllätti erityisesti tieto siitä, että haastateltavat olivat niin paljon tietoisia saatavista palveluista. Itse olin vasta sosionomi opintojeni aikana päässyt tutustumaan punaisen ristin, Mannerheimin Lastensuojelu liiton ja Monika-naiset liitto ry toimintaan. Haastattelu tilanteessa kävi ilmi, että useampi vanhempi oli tietoinen heidän toiminnasta ja olivat käyttäneet heidän palveluita.

Maahanmuuttajalapsiperheitä koskevaa kirjallisuutta en mielestäni löytänyt tarpeeksi. Kirjallisuuteen johon pääsin tutustumaan koski lähinnä aikuisia ja heidän kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Olisin kaivannut enemmän kirjallisuutta ja tietoa lapsiperheistä, joilla on alle kouluikäisiä lapsia. Kotihoidontuen piirissä olevien maahanmuuttajalapsiperheiden tilannetta ja tietoa koskevaa kirjallisuutta ei tullut ollenkaan vastaan.

Lapsiperheitä koskeva aihe oli varma valinta, koska tarkoitukseni on suorittaa myös lastentarhanopettajan kelpoisuutta. Aihe oli mielenkiintoinen ja työntekeminen mieluisaa, mutta samanaikaisesti haasteellista. Haastattelu tilanne oli antoisin hetki koko opinnäytetyö prosessini aikana. Arvioidessani tutkimusprosessia ja tutkimustuloksia voin olla tyytyväinen opinnäytetyöhöni ja sen valintaan. Uskon että tutkimustuloksia ja yhteistyötahonani toimivan avoimen päiväkodin toiminnasta voisivat ottaa mallia ja hyötyä myös muut avoimet päiväkodit. Olisin kaivannut enemmän palautetta vanhemmilta toiminnan kehittämiseksi, jotta henkilökunta olisi voinut kehittää toimintaansa sen perusteella. Vanhemmat eivät halunneet tuoda mitään kehitettävää vaan kertoivat olleensa erittäin tyytyväisiä.

Tiesin että opinnäytetyön tekeminen olisi vaativa ja pitkä prosessi, mutta motivaatiota löytyi aiheen mielenkiinnon vuoksi. Opinnäytetyön etenemistä vaikeutti se, että en löytänyt kirjallisuutta aiheeseen liittyen tarpeeksi, enkä löytänyt opinnäytetyötä vastaavasta aiheesta, jotta olisin voinut vertailla tutkimustuloksia. Tutkimustuloksia avoimen päiväkodin toiminnasta löysin, jotka sisällöllisesti koskivat suomalaisia lapsiperheitä. Jatkotutkimusaiheena voisi olla se, että avoin päiväkoti ennaltaehkäisevänä perhetyönä. Uskon että tämä aihe ja näkökulma saattaisi tuoda mielenkiintoisia tuloksia.

9.1 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyö oli mielestäni merkittävä tekijä ammatillista kasvuani ajatellen. Opinnäytetyöni kautta opitut asiat tulen hyödyntämään työelämässäni. Olen mielestäni oppinut paljon eri kulttuureista, kasvatuseriaaiteista, vanhemmuudesta, maahanmuutosta, lapsiperheistä ja avoimen varhaiskasvatuksen mahdollisuuksista. Työni kautta olen päässyt tutustumaan siihen kuinka monimuotoista ja haastavaa vanhemmuus voi olla. Opinnäytetyöni kautta lähti myös kiinnostus ajatuksesta toimia tulevaisuudessa lastentarhanopettajana avoimessa päiväkodissa.

9.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyö voi olla eettisesti hyväksyttävä ja luotettava, silloin kun se noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimuksessa tutkijan tulee ottaa huomioon erilaiset eettiset kysymykset, esimerkiksi tiedonhankintaan ja sen julkistamiseen liittyvissä asioissa. (Hirsijärvi ym. 2007,23–24.) Tutkimuksessani huomioin sen luotettavuutta ja eettisiä periaatteita jo suunnitteluvaiheessa. Tutkimuksesta kävin keskustelua henkilökunnan kanssa. Tutkimuksen luotettavuutta nostaa tutkimuslupa, jonka sain sivistystoimelta. Lupahakemuksessa jo toin esille, kuinka tulen suojaamaan haastateltavien yksityisyyttä.

Tutkijana olen arvioinut tutkimuksen luotettavuutta koko tutkimusprosessin ajan. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijana tulee selostaa tutkimuksen jokaista vaihetta. Tulosten julkaisuvaiheessa kerrotaan perustelut tulkinnoille. Tutkimusta voidaan rikastuttaa lisäämällä suoria otteita, joita ollaan saatu haastatteluista. (Hirsijärvi ym. 2007, 227–228.) Tutkijan tulee olla rehellinen, huolellinen ja tarkka tutkimuksessaan. Hänen tulee kunnioittaa muiden tutkijoiden tekemiä tuloksia, muuttamatta heidän tuloksiaan tutkimuksesta. Tarkasti merkityt lähdeviitteet ovat raportissa luotettavan tutkimuksen perusta. Plagiointi on tutkimuseettisesti täysin kiellettyä. (Vilka 2015, 41–42.)

Olen pyrkinyt luotettavaan ja rehelliseen tutkimukseen kuvaamalla mahdollisimman tarkasti tutkimusprosessiani. Tutkimustulokseni teemoittelu vaiheessa käytin lyhyitä tekstinäytteitä, jotta pystyisin todentamaan lukijalle omat tulkinnat aineistosta. Minulla oli havaintojeni ja kokemuksieni pohjalta odotuksia tutkimuksen tuloksista, mutta en antanut niiden vaikuttaa tutkimustuloksiini vaan pyrin täysin keskittymään haastattelu aineistoon.

Haastatteluvaiheessa ennen haastattelun aloittamista kerroin vanhemmille vaihtoehtoisuudestani, tutkimuksen tarkoituksesta ja teemoista. Kysyin vanhemmilta lupaa haastattelujen nauhoittamisesta ja kerroin, että nauhoitus hävitetään litteroinnin jälkeen. Tiedotin vanhempia, että litteroitua materiaalia käytän vain tässä tutkimuksessa, jonka jälkeen hävitän sen heti kun opinnäytetyöni on hyväksytty oppilaitoksessa. Tutkimuksessa pyrin suojaamaan täysin haastateltavien anonymiteettiä. (Kuula 2006, 64.) Haastattelutilanteessa ohjasin ja kannustin vanhempia. Hyväksyin vanhempien vastauksia ja mielipiteitä sellaisinaan, enkä yrittänyt muuttaa heidän mielipiteitä. Tutkijana yritin olla vain kuuntelemassa, enkä ohjaamassa vastausten suuntaa ja kertomassa omaa mielipidettä ja havaintojani. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 136.) Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan tulee kertoa tarkasti omassa raportissaan tutkimuksen toteutuksesta. (Hirsijärvi ym. 2012, 232).

LÄHTEET

- Alila, Kirsi & Portell, Tuija 2008. Leikkitoiminnasta avoimeen varhaiskasvatukseen. Avointen varhaiskasvatuspalveluiden nykytila ja kehittymistarpeet. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Alitolppa-Niitamo, Anne & Säävälä, Minna 2013. Johdattelua kirjan teemoihin. Teoksessa Anne Alitolppa-Niitamo, Stina Fågel & Minna Säävälä (toim.) Olemme muuttaneet – Ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto, 10,45–46.
- Alitolppa-Niitamo, Anne 2005. Maahanmuuttajataustaiset perheet ja hyvinvoinnin edellytykset. Teoksessa Anne Alitolppa-Niitamo (toim.) Olemme muuttaneet. Näkökulmia maahanmuuttoon, perheiden kotoutumiseen ja ammatillisen työn käytäntöihin. Helsinki: Väestöliitto, 38, 45–46.
- Castaneda, Anu E; Rask, Shadia; Koponen, Päivikki; Koskinen, Seppo 2012. Maahanmuuttajataustan ja koulutuksen yhteydet terveyden ja hyvinvoinnin tekijöihin. Teoksessa Castaneda, Anu E; Rask, Shadia; Koponen, Päivikki; Koskinen, Seppo & M Castaneda, Anu E; Rask, Shadia; Koponen, Päivikki; Koskinen, Seppo & Mölsä, Mulki (toim.) Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi. Tutkimus venäläis-somalialais ja kurditaustaisista Suomessa. Tampere: Terveystieteiden tutkimuskeskus, 272–275.
- Ensi- ja turvakotien liitto 2017. Viitattu 18.6.2017 <https://ensijaturvakotienliitto.fi/tukea-ammattilaiselle/vanhemmuus/#vanhemmuus-ja-eroaminen>.
- Eskola, Jari & Vastamäki, Jaana 2015. Teemahaastattelu: Opit ja opetukset. Teoksessa Raine Valli & Juhani Aaltola (Toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Jyväskylä: PS-kustannus, 27.

- Eurochild 2012. Compendium of inspiring practices. Early intervention and prevention in family and parenting support. Viitattu 6.1.2017.
http://www.eurochild.org/fileadmin/public/05_Library/Thematic_priorities/03_Family_Parenting_Support/Eurochild/Early_intervention_and_prevention_in_family_and_parenting_support.pdf
- Haastattelu 2016. Sosiaalikasvattajan haastattelu yhteistyötahonani toimivassa avoimessa päiväkodissa Pääkaupunkiseutu 28.12.2016.
- Halme, Katja & Vataja, Anita (Toim.) 2011. Monikulttuurinen varhaiskasvatus ja esiopetus. Hämeenlinna: Tammi.
- Hirsijärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Hirsijärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Järvinen, Mervi, Laine, Anne. & Hellman-Suominen, Kirsi 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Helsinki: Kirjapaja.
- Karling, Marjo; Ojanen, Tuija; Siven, Tuula; Vihunen, Riitta; Vilen, Marika 2008. Lapsen aika. Helsinki: WSOY.
- Kiviniemi, Kari 2015. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Raine Valli & Juhani Aaltola (Toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Koivula, Maija 2004. Vanhempien kokemuksia perhetyöstä päiväkodissa. Teoksessa Soili Keskinen & Heli Virjonen (Toim.) Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoidossa. Tampere: Tammi, 11.
- Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere : Vastapaino
- Lammi- Taskula, Johanna & Karvonen, Sakari. (toim.) 2014. Lapsiperheiden hyvinvointi 2014. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 13.
- Monika-Naiset liitto ry 2017. Monikulttuurista naistoimintaa. Viitattu 1.10.2017.
<https://monikanaiset.fi/>
- Mäkisalo-Ropponen, Merja 2012. Maahanmuuttajan matka suomalaiseen yhteiskuntaan. Saara Hiltunen (Toim.) Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu.

- Novitsky, Anita 2005. Maa vaihtuu -roolit muuttuvat. Alitolppa-Niitamo, Anne & Söderling, Ismo & Fågel, Stina (Toim.) Olemme muuttaneet. Näkökulmia maahanmuuttoon, perheiden kotoutumiseen ja ammatillisen työn käytäntöihin. Helsinki: Väestöliitto.
- Oksi-Walter, Päivi 2009. Syleilen ulkomaalaista. Monikulttuurinen perhe. Teoksessa Päivi, Oksi-Walter; Jonria, Roos; Ritva, Vierola-Cavallari (toim.). Keuruu: Otavan Kirjapaino.
- Opetushallitus 2017. Uudet varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päätetty. Viitattu 13.8.2017. http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetus-suunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/varhaiskasvatus
- Roos, Jonria 2009. Monikulttuuriset perheet Suomessa. Monikulttuurinen perhe Teoksessa Päivi, Oksi-Walter; Jonria, Roos; Ritva, Vierola-Cavallari (toim.). Keuruu: Otavan Kirjapaino, 132.
- Saukkonen, Pasi 2016. Maahanmuuttajien kotoutuminen Helsingissä. Työllisyys, tulot ja asuminen. Helsingin kaupungin tietokeskus, 43. Viitattu 4.6.2017. https://www.hel.fi/hel2/Tietokeskus/julkaisut/pdf/16_12_01_Tutkimuskatsauksia_12_Saukkonen.pdf.
- Suomen perustuslaki 1999/731, 11.6.1999. Viitattu 3.12.2016. http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731#L2P17_
- Terveys- ja hyvinvoinnin laitos 2017. Varhaiskasvatus. Viitattu 9.2.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/varhaiskasvatuspalvelut>.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Tuomi, Jouni; Sarajärvi, Anneli 2011. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Vantaa: Tammi.
- Vantaan kaupunki 2017. Asukaspuistot ja avoimet päiväkodit. Viitattu 2.2.2017. http://www.vantaa.fi/varhaiskasvatus_ja_koulutus/varhaiskasvatus/palvelut/asukaspuistot_ja_avoimet_paivakodit.
- Varhaiskasvatuslaki 1973/36, 19.1.1973. Viitattu 3.12.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>
- Vilén, Marika ; Hansen; Janhunen, Maija; Kytöpuu, Tarha.; Salo, Katri; Seppänen, Paula. & Tapio, Nina. 2010. Perhe ja perhetyö. Teoksessa Vilén, Marika.; Seppänen, Paula.; Tapio, Nina. & Toivanen, Riikka.

(toim.) Kohtaamisia lapsiperheissä menetelmiä perhetyöhön. 1.,
painos. Helsinki: Kirjapaja, 12.

Vilka, Hanna 2009. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Vilka, Hanna. 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

LIITE 1: Tutkimuslupa

Vantaa

Viranhaltijapäätös

§ 20/2017

sivu 1

(2)

07.06.2017 VD/4733/13.00.00/2017

Sivistystoimi / Varhaiskasvatus

Kehittämispäällikkö Laine Raija

Tutkimusluvan myöntäminen / Avoin päiväkotitoiminta maahanmuuttajavanhempien vanhemmuuden tukijana / Diakonia-ammattikorkeakoulu / Agnesa Dumani

Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelija Agnesa Dumani hakee tutkimuslupaa opinnäytetyötään varten. Tutkimuksen nimi on ”Avoin päiväkotitoiminta maahanmuuttajavanhempien vanhemmuuden tukijana”.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten avoin päiväkotitoiminta tukee maahanmuuttajavanhempien vanhemmuutta ja lastenkasvua. Tutkimuksen tavoitteena on kehittää avoimen päiväkodin toimintaa vanhempien toiveiden ja palautteiden pohjalta.

Opinnäytetyö tehdään laadullisena tutkimuksena, jossa tutkimusmenetelmänä käytetään teemahaastattelua. Teemahaastattelut suoritetaan pienryhmissä.

Tutkijalle ei luovuteta salassa pidettäviä asiakirjoja ja tutkija on lain mukaan salassapitovelvollinen tutkimuksessa tietoon saamiensa yksilöä ja perhettä koskevien asioiden suhteen, sekä hänen tulee huolehtia siitä, että yksittäistä henkilöä tai perhettä ei tutkimuksessa voida yksilöidä.

Tutkimuksessa kerättyä tietoa saa käyttää vain tutkimustarkoituksiin. Mikäli tutkimus kohdistuu lapsiin, edellytetään huoltajien suostumista tutkimukseen osallistumiseen.

Päätös:

Päätän

- 1) myöntää tutkimusluvan Agnesa Dumanin opinnäytetyölle, jonka aiheena on ”Avoin päiväkotitoiminta maahanmuuttajavanhempien vanhemmuuden tukijana”; ja
- 2) että tutkijan tulee toimittaa yksi kappale tutkimuksesta PDF-tiedostomuodossa osoitteeseen kirjaamo(at)vantaa.f

Päiväys Vantaa 07.06.2017

Allekirjoitus

Nimen selvennys Laine Raija

Virka-asema Kehittämispäällikkö

Täytäntöönpano: Dumani Agnesa

Tiedoksi: Virta Paula

Kokljuschkin Mikael

Tämä päätöspöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika: 14.6.2017, klo 08.15–16.00

Paikka: Vantaan kaupunki, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Oikaisuvaatimusohjeet

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Vantaa

Viranhaltijapäätös

§ 20/2017

sivu 2

(2)

07.06.2017 VD/4733/13.00.00/2017

Sivistystoimi / Varhaiskasvatus

Kehittämispäällikkö Laine Raija

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään Vantaan opetuslautakunnalle, postiosoite: Vantaan kaupunki, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa, Tikkurila tai sähköpostitse osoitteella: kirjaamo@vantaa.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on oikaisuvaatimuksen tekijän allekirjoitettava.

Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

LIITE 2: Teemahaastattelun runko

Teemahaastattelu

Avoim päiväkot

- Mistä saitte tiedon avoimen päiväkodin toiminnasta?
- Mikä on parasta avoimen päiväkodin toiminnassa?
- Minkälaisena koitte tulon avoimeen päiväkotiin?
- Kuinka kauan olette käyneet avoimessa päiväkodissa?

Vanhemmuuden kokeminen ja tukiverkostot

- Mitä vanhemmuus on? Minkälainen on hyvä vanhempi?
- Mitkä asiat ovat vaikeita vanhempana olemisessa?
- Millaisissa tilanteissa tarvitset tukea vanhemmuudessa?
- Mistä olisit valmis hakemaan tukea ja neuvoja vanhemmuuden tukemisessa?
- Mitä paikkoja tiedät, josta voit saada tukea vanhemmuuteen?

Avoim päiväkot toiminta vanhemmuuden tukijana

- Oletteko kysyneet avoimen päiväkodin työntekijöiltä apua vanhemmuuteen ja lasten kasvun tukemisessa?

Avoimen päiväkodin merkitys perheen hyvinvointiin

- Mitä hyvää avoimen päiväkodin toiminta on tuonut arkeen?
- Mikä merkitys toiminnalla on lapsellesi ja sinulle?
- Mitä toivoisit henkilökunnalta toiminnan kehittämiseksi?
- Onko kulttuuritaustanne huomioitu toiminnassa?
- Koetteko että henkilökunnalta saa ohjausta ja tukea, kun sitä tarvitsette?
- Oletteko avoimessa päiväkotitoiminnassa saanut ystäväperheitä?

Haastattelurungon tavoitteena on auttaa minua teemojen johdatteluun. Pääteemat ovat otsikot, joihin olen laittanut apukysymyksiä itselleni varmuudeksi teemojen ymmärtämisen ja johdattelemisen helpottamiseksi.